

ĐA DẠNG HÓA CÁC LOẠI HÌNH, SẢN PHẨM TRUYỀN THÔNG, BẢO CHÍ HIỆU QUẢ TRONG TRUYỀN THÔNG DỰ THẢO CHÍNH SÁCH CỦA THÔNG TẤN XÃ VIỆT NAM

■ Thông tấn xã Việt Nam

Theo Quyết định số 407/QĐ-TTg ngày 30/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Tổ chức truyền thông chính sách có tác động lớn đến xã hội trong quá trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật giai đoạn 2022 - 2027” (Quyết định số 407/QĐ-TTg), Thông tấn xã Việt Nam được giao nhiệm vụ: “Tổ chức truyền thông về các dự thảo chính sách theo quy định của Quyết định này; phối hợp với Cơ quan Thường trực của Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật trung ương, cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật và các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, hiệp hội, chuyên gia, nhà khoa học xây dựng các chuyên mục, chiến dịch truyền thông, đưa tin vào khung giờ thu hút đông đảo khán, thính giả để truyền thông về dự thảo chính sách trên báo, đài bảo đảm chất lượng, hiệu quả”.

Thực hiện nhiệm vụ được Thủ tướng Chính phủ giao, với chức năng là cơ quan thông tấn quốc gia, có 63 cơ quan thường trú tại các tỉnh, thành phố trong nước và 30 địa bàn ở khắp các châu lục, có đủ các loại hình thông tin (văn bản, ảnh, truyền hình, đồ họa) thể hiện với nhiều ngôn ngữ (Việt, Anh, Pháp, Tây Ban Nha, Trung, Nga...), trên nhiều nền tảng truyền thông, nên Thông tấn xã Việt Nam có ưu thế lớn trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, cũng như tổ chức truyền thông chính sách có tác động lớn đến xã hội.

Đảng ủy, Ban lãnh đạo Thông tấn xã Việt Nam đã chỉ đạo các đơn vị thông tin xây dựng kế hoạch, tăng cường phối hợp với Bộ Tư pháp, Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật trung ương và các bộ, ngành, địa phương để tăng cường các chuyên mục, chuyên đề, tăng thời lượng phát sóng thực hiện hiệu quả thông tin, tuyên

truyền các dự thảo chính sách có tác động lớn đến xã hội theo Quyết định số 407/QĐ-TTg trên nhiều lĩnh vực, bằng nhiều hình thức phong phú.

1. Các loại hình, lĩnh vực truyền thông dự thảo chính sách của Thông tấn xã Việt Nam

Một là, truyền thông dự thảo chính sách trong lĩnh vực kinh tế.

Thông tấn xã Việt Nam thực hiện các loại hình báo chí, truyền thông chính sách trong lĩnh vực kinh tế trên các ấn phẩm: “Kinh tế Việt Nam & Thế giới”; Tin kinh tế Tham khảo; Trang thông tin điện tử Bnews.vn; chương trình “Tiêu điểm kinh tế”... phát trên Vnews - Kênh truyền hình Thông tấn. Các chuyên mục này tập trung chuyển tải những chính sách mới, nổi bật trong lĩnh vực kinh tế từ việc xây dựng chính sách của các bộ, ngành như tài chính, ngân hàng, kế hoạch - đầu tư, công thương, giao thông - vận tải, nông nghiệp, xây dựng... đồng thời, phản ánh tác động của chính sách trong thực tiễn cuộc sống đối với người dân, doanh nghiệp, tổ chức kinh tế.

Thông tấn xã Việt Nam thực hiện truyền thông chính sách trong lĩnh

vực kinh tế, ngân hàng, tiền tệ với các chủ đề, như: Chính sách hỗ trợ lãi suất, chuyển đổi số, lãi suất ngân hàng, thông tin cảnh báo... Nội dung thông tin đã phổ biến kịp thời các cơ chế, chính sách của Đảng, Nhà nước tới đông đảo người dân, doanh nghiệp. Qua truyền thông giúp tăng niềm tin của người dân, doanh nghiệp và các nhà đầu tư đối với các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước trong ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, hỗ trợ tăng trưởng kinh tế.

Về lĩnh vực tài chính, Thông tấn xã Việt Nam chú trọng thông tin về xây dựng chính sách liên quan đến quản lý ngân sách nhà nước; thuế; phí, lệ phí; hải quan; chứng khoán; bảo hiểm, thu chi ngân sách, hỗ trợ người dân, doanh nghiệp về thuế, phí, lệ phí, các ý kiến góp ý, đề xuất chính sách, những chính sách có hiệu lực và hướng dẫn thực thi chính sách; thông tin khách quan các nhận định, đánh giá của các tổ chức, chuyên gia kinh tế, cộng đồng doanh nghiệp, người dân về hiệu quả, những bất cập của chính sách thuế tới xã hội...

Về lĩnh vực xây dựng và bất động sản, thông tin bất động sản luôn thu

hút sự quan tâm của đông đảo công chúng. Thông tấn xã Việt Nam kịp thời thông tin về các cơ chế, chính sách liên quan lĩnh vực xây dựng, bất động sản, những tác động nhiều chiều từ chính sách tới thị trường bất động sản trên tất cả các loại hình thông tin của đơn vị. Thời gian qua, các sản phẩm thông tin của Thông tấn xã Việt Nam tập trung giới thiệu về những điểm mới trong 03 luật vừa được Quốc hội thông qua và có hiệu lực từ ngày 01/8/2024, gồm: Luật Đất đai (sửa đổi), Luật Kinh doanh bất động sản (sửa đổi), Luật Nhà ở (sửa đổi). Đây là những luật có tác động lớn đến hoạt động kinh tế - xã hội. Thông tấn xã Việt Nam cũng phản ánh những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện trên thực tế, để từ đó có những giải pháp tháo gỡ phù hợp, giúp sớm ổn định thị trường bất động sản.

Việc truyền thông chính sách liên quan đến lĩnh vực công thương, nông nghiệp, giao thông vận tải... cũng được Thông tấn xã Việt Nam đặc biệt quan tâm thông qua các tuyến tin, bài về xây dựng các cơ chế chính sách phát triển thị trường, thúc đẩy sản xuất, tiêu dùng, xuất khẩu, chiến lược phát

triển và những đề xuất, kiến nghị nhằm đóng góp vào sự phát triển chung của nền kinh tế.

Hai là, truyền thông dự thảo chính sách trong lĩnh vực văn hóa, xã hội.

Thực hiện nhiệm vụ đăng, phát văn kiện, thông tin chính thức của Đảng và Nhà nước; thu thập, biên soạn thông tin phổ biến và thông tin báo cáo, tham khảo bằng các loại hình báo chí và truyền thông đa phương tiện, đa nền tảng phục vụ kịp thời yêu cầu lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước, Thông tấn xã Việt Nam đã thu thập và cung cấp thông tin về các lĩnh vực chính trị - xã hội trong nước, bảo đảm thông tin hoạt động của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các bộ, ban, ngành, cơ quan, đoàn thể ở trung ương. Ngay sau khi Quyết định số 407/QĐ-TTg được ban hành, Thông tấn xã Việt Nam đã có nhiều đổi mới về tư duy, cách thức chuyển tải và nội dung thông tin. Thông tin đã tăng nhiều về số lượng, ngày càng phong phú về nội dung, chủ đề, nâng cao hơn về chất lượng.

Thông tấn xã Việt Nam đã thực hiện tuyên truyền bằng các loại hình thông tin về các dự thảo văn bản chính sách, văn bản quy phạm pháp

luật trên các chuyên mục: “Văn bản, chính sách mới”; chuyên mục “Chính sách và cuộc sống” trên Kênh truyền hình Thông tấn (Vnews); Trang thông tin điện tử chinh-sach-cuoc-song.ttxvn.vn... với gần 3.000 tin, bài, ảnh thông tin kịp thời, đậm nét các dự thảo chính sách về những vấn đề dư luận quan tâm, tạo dòng thông tin tích cực về xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật của Việt Nam. Nhiều tin, bài, ảnh truyền thông về các dự thảo chính sách, dự thảo văn bản quy phạm pháp luật đang trình Quốc hội thảo luận, cho ý kiến; các hoạt động thẩm định dự thảo đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật, dự thảo văn bản quy phạm pháp luật của Bộ Tư pháp... nhằm thông tin kịp thời dự thảo chính sách, tình hình xây dựng pháp luật, cũng như đánh giá thực thi chính sách, các ý kiến thảo luận của các đại biểu Quốc hội về các dự án luật, nhận được sự quan tâm, phản hồi tích cực. Bên cạnh đó, còn có nhiều bài viết chuyên sâu về dự thảo chính sách để thông tin kịp thời đến đông đảo công chúng về tình hình xây dựng và hoàn thiện pháp luật.

Ngoài ra, Thông tấn xã Việt Nam còn thực hiện tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật bằng hình thức tin, ảnh nhằm tuyên truyền một cách sinh động các văn bản quy phạm pháp luật, các chính sách mới đến đông đảo đối tượng công chúng. Đặc biệt, Báo ảnh Dân tộc và miền núi thông tin, tuyên truyền các chính sách, pháp luật mới cho đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi về các lĩnh vực của đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng bằng các ngôn ngữ dân tộc thiểu số có chữ viết, nhằm góp phần nâng cao nhận thức của đồng bào về pháp luật, bảo tồn và phát triển tiếng nói, chữ viết, bản sắc văn hóa các dân tộc thiểu số, củng cố niềm tin với Đảng và Nhà nước.

Thông tấn xã Việt Nam cũng tích cực phối hợp với các bộ, ngành, trong đó có Bộ Tư pháp trong xây dựng nhiều chương trình, tọa đàm giao lưu (talkshow) giữa các khách mời là đại diện các đơn vị chủ trì soạn thảo, các đơn vị tham mưu thực hiện các luật.

Với thế mạnh trực quan, sinh động, ngắn gọn nhưng lại “chứa đựng” nhiều dữ liệu, dễ hiểu, thông tin đồ họa có vai trò quan trọng và hiệu quả

đặc biệt trong việc thông tin, tuyên truyền dự thảo chính sách. Nhiều đề họa có lượt truy cập cao do được đăng tải trên nhiều nền tảng, đáng chú ý là các đề họa về những nội dung trọng tâm lấy ý kiến Nhân dân trong dự thảo Luật Đất đai (sửa đổi), Luật Nhà ở (sửa đổi), Luật Kinh doanh bất động sản (sửa đổi); một số điểm mới trong dự thảo Luật Giao thông đường bộ (sửa đổi); Chính phủ đề xuất 06 nội dung cải cách tiền lương với cán bộ, công chức, viên chức và lực lượng vũ trang; đề xuất tăng trợ cấp hưu trí xã hội cho người không có lương hưu, dự thảo Luật Bảo hiểm xã hội (sửa đổi); Bộ Y tế đề xuất danh sách 35 bệnh nghề nghiệp được hưởng bảo hiểm xã hội; Bộ Công an đề xuất những thay đổi với giấy phép lái xe; Bộ Công Thương đề xuất biểu giá điện mới...

Ba là, truyền thông dự thảo chính sách cho người Việt Nam ở nước ngoài và người nước ngoài.

Tạp chí Vietnam Law and Legal Forum là tạp chí thông tin đối ngoại bằng tiếng Anh, có nhiệm vụ thông tin về pháp luật, truyền thông dự thảo chính sách tập trung vào các nội dung phục vụ đối tượng người

nước ngoài và người Việt Nam ở nước ngoài, bao gồm các sản phẩm: Tạp chí Vietnam Law and Legal Forum (01 kỳ/tháng) và Official Gazette, bản dịch tiếng Anh của Công báo (12 kỳ/tháng) bản in và Tạp chí Vietnam Law and Legal Forum bản điện tử; thực hiện phổ biến, giáo dục pháp luật trên các nền tảng mạng xã hội.

Từ khi Quyết định số 407/QĐ-TTg được ban hành, Tạp chí Vietnam Law and Legal Forum đã xuất bản khoảng 4.000 tin, bài trên trang thông tin điện tử; hợp tác với các cơ quan như: Cục Công nghệ thông tin, Bộ Tư pháp, Bảo hiểm xã hội Việt Nam để kịp thời phổ biến các văn bản pháp luật mới, các dự thảo chính sách liên quan đến đối tượng là người nước ngoài.

Tạp chí Vietnam Law and Legal Forum thực hiện tốt nhiệm vụ thông tin đối ngoại về pháp luật, góp phần tích cực vào công tác phổ biến, giáo dục pháp luật. Các tin, bài đăng thông tin khá đầy đủ, cập nhật có hệ thống về chính sách của Đảng và Nhà nước, chương trình xây dựng pháp luật của Việt Nam cho các cá nhân, tổ chức nước ngoài ở Việt Nam và ở nước ngoài. Nhìn chung, các tin,

bài đều nhận được sự quan tâm và phản hồi tích cực từ công chúng là người nước ngoài.

Ngoài ra, các sản phẩm thông tin đối ngoại quốc gia của Thông tấn xã Việt Nam, như Báo Việt Nam News, Báo điện tử VietnamPlus, Báo ảnh Việt Nam (phát hành đến 140 quốc gia và vùng lãnh thổ), không ngừng đổi mới về nội dung và hình thức thể hiện, tăng số lượng, chất lượng các chuyên trang, chuyên mục, chuyên đề phù hợp với đặc thù của từng quốc gia để thông tin về các chính sách, pháp luật mới của Việt Nam đến độc giả ngoài nước. Đặc biệt, các tòa soạn sản xuất các sản phẩm thông tin đa phương tiện theo xu hướng báo chí hiện đại trên nền tảng công nghệ số (video, podcast, đồ họa...) cung cấp thông tin lên các trang mạng xã hội để công chúng dễ dàng tiếp cận các văn bản pháp luật của Việt Nam.

2. Một số khó khăn, bất cập trong công tác thông tin, tuyên truyền về dự thảo chính sách

Bên cạnh những kết quả đạt được, trong quá trình tác nghiệp các phóng viên, biên tập viên của Thông tấn xã Việt Nam gặp phải một số khó khăn:

Một số cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật chưa thực sự quan tâm thực hiện việc truyền thông dự thảo chính sách; chưa xây dựng kế hoạch, tài liệu phục vụ truyền thông dự thảo chính sách; công tác phối hợp, trao đổi giữa cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật với các cơ quan báo chí chưa được thực hiện thường xuyên, chủ động, có lúc chưa chặt chẽ, kịp thời, nên ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả của truyền thông chính sách. Đặc biệt, kinh phí cho truyền thông dự thảo chính sách chưa được nhiều bộ, ngành, địa phương bố trí hoặc còn hạn chế nên công tác truyền thông chính sách chưa được tổ chức thực hiện bài bản.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả truyền thông dự thảo chính sách

Để truyền thông chính sách của Đảng và Nhà nước tới người dân đạt hiệu quả hơn nữa, Thông tấn xã Việt Nam đề xuất một số giải pháp sau:

Thứ nhất, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cơ quan quản lý nhà nước về thông tin truyền thông từ trung ương tới địa phương, nhằm định hướng thông tin truyền thông chính

sách của các cơ quan báo chí trên cả nước tạo sự thống nhất, xuyên suốt cho công tác tuyên truyền.

Thứ hai, cần có cơ chế phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước và báo chí. Cơ chế phối hợp này rất cần thiết, bởi việc đại diện các ban, bộ, ngành trả lời báo chí về các chính sách mới sẽ bảo đảm tính chính xác và làm gia tăng mức độ tin cậy của thông tin, khiến công chúng càng thêm tin tưởng. Tuy nhiên, trên thực tế, việc phối hợp đôi khi còn hạn chế, vì tâm lý “e ngại” báo chí của lãnh đạo một số cơ quan, ban, ngành. Khi các cơ quan quản lý nhà nước chủ động cung cấp sớm thông tin cho các cơ quan báo chí, truyền thông thì các chính sách sẽ được lan tỏa rộng rãi hơn.

Trong bối cảnh hiện nay, cùng với sự phát triển của mạng xã hội và công nghệ thông tin, các thông tin sai lệch về đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước lan tràn với tốc độ nhanh chóng, gây tâm lý hoang mang dư luận xã hội. Do vậy, việc minh bạch thông tin, thẳng thắn đối thoại chính là chiến lược giúp giảm thiểu rủi ro, tránh gây ra những khủng hoảng truyền thông đáng tiếc.

Việc phân công cán bộ chuyên phụ trách truyền thông chính sách ở bộ, ngành, địa phương là cần thiết, để giúp việc phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước và các cơ quan báo chí đạt được hiệu quả. Cán bộ phụ trách truyền thông chính sách sẽ là đầu mối tiếp nhận yêu cầu thông tin của báo chí, sắp xếp cán bộ có chuyên môn phù hợp trong đơn vị để trả lời phỏng vấn của các cơ quan báo chí.

Thứ ba, các cơ quan báo chí cần lập kế hoạch về những nội dung truyền thông chính sách trong kế hoạch hoạt động hằng năm. Các kế hoạch tuyên truyền cần có mục tiêu cụ thể, khả thi, có thể đo lường được, theo từng giai đoạn cụ thể. Nâng cao chất lượng nội dung truyền thông chính sách, cung cấp những kiến thức mới, thông tin hữu ích cho công chúng. Các nhà báo cần đào sâu vào vấn đề, đưa ra nhiều góc độ, nhận định và phân tích giúp công chúng, doanh nghiệp hiểu hơn về những chính sách mới để triển khai thực hiện đúng, hiệu quả.

Thứ tư, tăng cường đào tạo đội ngũ nhân lực làm báo điện tử, đầu tư phát triển công nghệ báo chí. Với khả năng truy cập cơ sở dữ liệu tăng

lên, dữ liệu trở thành nguồn chất liệu quan trọng, cần thiết cho việc truyền thông chính sách. Các nhà báo cần chủ động trau dồi kiến thức, nâng cao năng lực, trình độ hiểu biết, không ngừng rèn luyện bản lĩnh chính trị, đạo đức người làm báo.

Truyền thông chính sách cần phải thu hút và thuyết phục được công chúng và định hướng được dư luận xã hội. Mọi sự định hướng đều cần sự thuyết phục thông qua việc truyền thông các vấn đề mang lại lợi ích thiết thực cho người dân; thông tin ngắn gọn, rõ ràng, dễ hiểu, có phân tích, giải đáp những thắc mắc để công chúng hiểu được các điểm mấu chốt và ý nghĩa của từng chính sách, qua đó mới có thể thực hiện nghiêm túc, hiệu quả.

Vì thế, các chủ thể liên quan đến quá trình hoạch định chính sách và các cơ quan báo chí, các nhà báo cần có sự gắn kết, đồng lòng để giúp người dân hiểu, nắm bắt được tầm quan trọng của những đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, củng cố niềm tin của Nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Để nâng cao hiệu quả công tác truyền thông dự thảo chính sách trong thời gian tới, qua đó, tạo sự đồng thuận xã hội, các cơ quan chức năng, các đơn vị soạn thảo văn bản cần tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng truyền thông dự thảo chính sách cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên, cán bộ quản lý thông tin, báo chí ở trung ương, địa phương, chú trọng xây dựng tài liệu dự thảo truyền thông chính sách, pháp luật ngắn gọn, sinh động, dễ hiểu. Các cơ quan báo chí, truyền thông cần không ngừng đổi mới, sáng tạo, đa dạng hơn nữa các loại hình truyền thông chính sách ngắn gọn, dễ hiểu, phù hợp với nhu cầu tiếp cận thông tin của đông đảo công chúng, đặc biệt, chú trọng đưa thông tin lên các nền tảng mạng xã hội để gia tăng sự lan tỏa thông tin. Bộ Tư pháp cần tăng cường hơn nữa chức năng đầu mối phối hợp giữa các cơ quan, ban, ngành để giúp các cơ quan báo chí cập nhật thông tin về chính sách để truyền thông kịp thời, đồng thời, có chính sách huy động nhiều hơn nữa các nguồn lực xã hội nhằm đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền hiệu quả □